

Prof. Dr. Józef Bremer

Ignatianum Academy
ul. Kopernika 26
PL – 31-501 Kraków
Fax: 48 12/3999 501

zjbremer@cyf-kr.edu.pl

Prof. Dr. Wilhelm Vossenkuhl
PD Dr. Josef G. F. Rothhaupt

Ludwig-Maximilians-Universität
Geschwister-Scholl-Platz 1
D – 80539 München
Telefon 49 89/2180-2386

Vossenkuhl@lmu.de
Josef.Rothhaupt@lrz.uni-muenchen.de

Wittgenstein ein Philosoph der Kulturen –
Wittgenstein a Philosopher of Cultures –
Wittgenstein – filozof kultur

"Welch ein kleiner Gedanke doch ein ganzes Leben füllen kann!"
"How small a thought it takes to fill a whole life!"
"Taka mała myśl, a przecież potrafi wypełnić całe życie!"

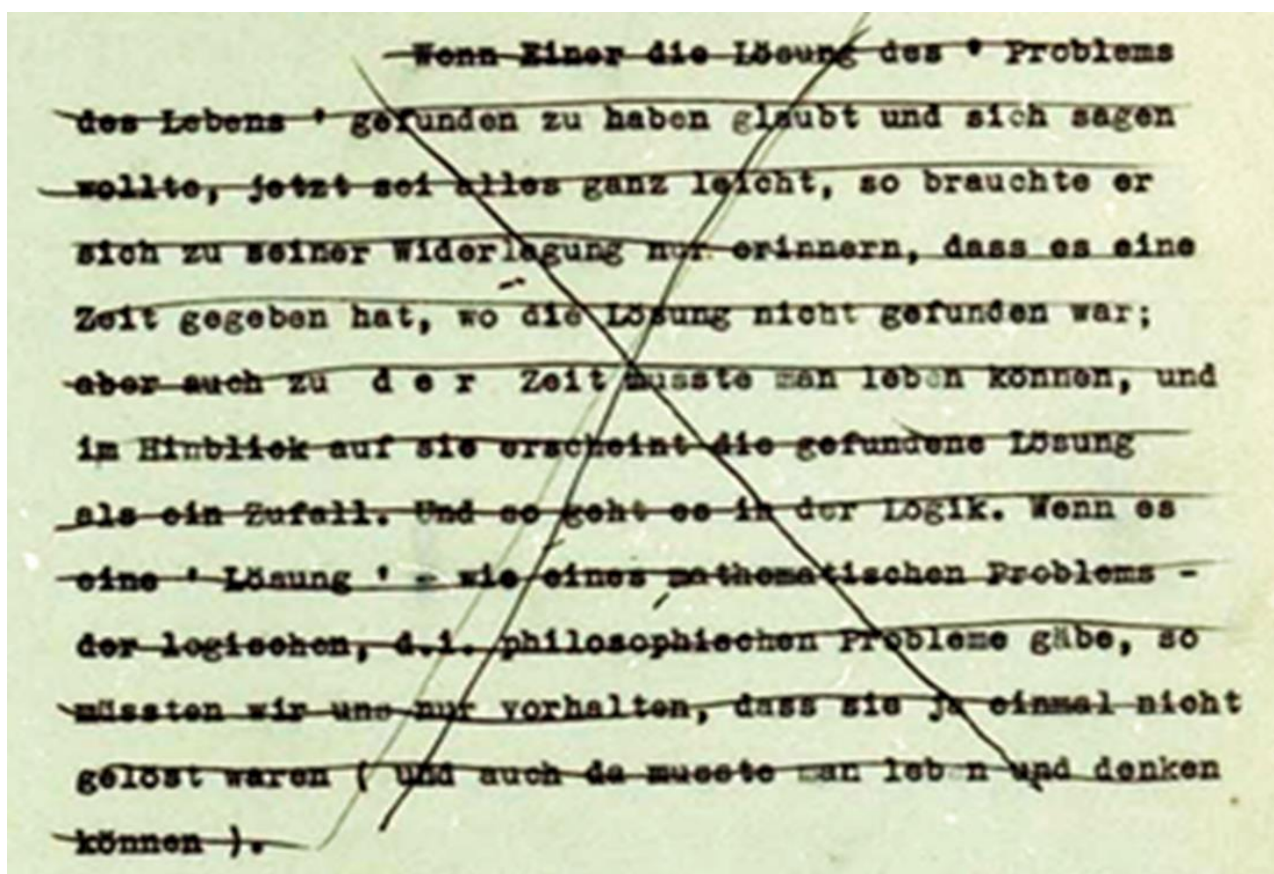
Ludwig Wittgenstein: MS131,181 (D: 2.9.1946)

Powyższe motto przyświeca międzynarodowej konferencji naukowej, odbędzie się w Krakowie w dniach 28-30 października 2014 roku. Celem konferencji jest zbadanie oddziaływania myśli Ludwiga Wittgensteina na filozofię kultury. Podstawą tych badań jest cała spuścizna filozofa. Na wybór miejsca konferencji wpływ miała wypróbowana współpraca z polskimi koleżankami i kolegami. Dodatkowo dochodzą dwa historyczne wydarzenia, których 100. rocznicę będziemy obchodzić w 2014 roku: Ludwig Wittgenstein zaczął wówczas w Krakowie pisać swój pierwszy (zachowany do naszych czasów) dziennik filozoficzny; w tym samym roku zmarł w Krakowie Georg Trakl – trzy dni przed umówionym spotkaniem z Wittgensteinem.

Takie są zewnętrzne powody wyboru miejsca konferencji. Sam temat „Wittgenstein – filozof kultur“ może się nie wydawać się oczywisty, jeśli Wittgensteina widzi się przede wszystkim jako filozofa języka. Christian Bermes pisze w związku z tym: „Łatwo jest przecenić

Wittgensteina jako filozofa języka i nie docenić go jako filozofa kultury. Na pierwszy rzut oka nie widać filozoficzno-kulturowych aspektów filozofii Wittgensteina, które jednak - wydobyte na światło dzienne - cechują się szczególną subtelnością. Filozofia języka i filozofia kultury nie stoją przy tym wyizolowane obok siebie, lecz tworzą, chociaż nie zawsze widoczną, jedność“ (Christian Bermes, „Ludwig Wittgenstein“, w: Ralf Konersmann (Hg.), *Handbuch der Kulturphilosophie*, 2012, 138-143).

Teksty źródłowe Wittgensteina powinny być przy tym poddane analizie zgodnie z aktualnym stanem badań. Weźmy chociażby Wittgensteina *Uwagi o 'Złotej gałęzi' Frazera*, które były do tej pory traktowane jako swoista errata do całej jego spuścizny. Pogląd ten należy zmienić. *Uwagi* są faktycznie na wiele sposobów nierozłącznie związane z innymi częściami spuścizny. Już dzisiaj stwierdzenie to jest czymś więcej aniżeli hipotezą badawczą. Już dzisiaj można uznać, że filozoficzno-kulturowy wymiar myślenia Wittgensteina jest obecny w całym jego *Œuvre*. Rozciąga się on od wczesnych Dzienników z lat 1914-1917 do ostatnich zapisków zawartych w późnych rękopisach z lat 1949-1951. Ponadto szczególny nacisk będzie położony nie tylko na jego *Dociekania filozoficzne*, lecz także na prace *Uwagi o filozofii psychologii* i *O pewności*.

(TS239: Przepracowane wczesne ujęcie *Dociekań filozoficznych*; Trinity College Library, Cambridge)

Podsumowując w kilku punktach: w Wittgensteina filozofii kultury chodzi o tematy dotyczące kultur, wartości, antropologii, religii, etyki i estetyki. Wyznaczają one perspektywy dla zbadania całej spuścizny i do uwypuklenia – dotychczas niesłusznie zaniedbanego – filozoficzno-kulturowego profilu myślenia Ludwiga Wittgensteina.

Organizatorzy konferencji:

Prof. Dr. Wilhelm Vossenkuhl (Ludwig-Maximilians-Universität, München)

Prof. Dr. Józef Bremer (Akademia Ignatianum, Kraków)

PD Dr. Josef Rothhaupt (Ludwig-Maximilians-Universität, München)

Monachium / Kraków, 24 grudnia 2014 roku